

Asia: VN/25792/2024

1) Luonnos valtioneuvoston asetukseksi jakeluvelvoitteen joustomekanismista sekä 2) luonnos valtioneuvoston asetukseksi maankäyttösektorin toimien voimaantulosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopalvelu.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö

VN/25792/2024

Metsä Group kiittää mahdollisuudesta lausua kahdesta jakeluvelvoitteen joustomekanismia tarkentavasta asetusalunnoksesta ja toteaa seuraavaa:

Ilmastotoimilla, jotka hyväksytään mukaan joustomekanismiin, on oltava tarkoituksenmukaiset laatu- ja lisäisyyskriteerit. Ilmastoyksiköiden kvantifiointi ja lisäisyyden osoittaminen tulee toteuttaa läpinäkyvästi, luotettavasti ja vertailukelpoisesti. Metsien kiertoaikojen pidennykseen liittyy merkittäviä haasteita ja epävarmuustekijöitä hiilensidonnan kvantifioinnissa ja lisäisyyden todentamisessa. Tämän vuoksi katsomme, että metsien kiertoajan pidentäminen tulisi poistaa hyväksyttävien joustomekanismitoimien listalta. Riskinä on valtion varojen hyvin tehon käyttö, koska on vaikea arvioida oliko metsänomistajan alkuperäinen suunnitelma tehdä uudistushakkuu suositusten alarajalla vai jo lähtökohtaisesti pidentää kiertoaikaa.

Kiertoajan pidentäminen heikentäisi puun tarjontaa metsäteollisuudelle ja siten vähentäisi tuotteiden valmistusta Suomessa. Tällöin vastaavat tuotteet valmistettaisiin kasvavasti maailmanmarkkinoille Suomen ulkopuolella ja myös sellaisissa maissa, joissa tuotanto aiheuttaisi enemmän fossiilisia päästöjä. Kotimaisen metsäteollisuustuotannon pienentyessä myös hakkuut

siirtyisivät osin Suomen rajojen ulkopuolelle, jolloin ei syntyisi myöskään merkittävää positiivista hiilinieluvaikutusta globaalilla tasolla.

Kiertoajan pidentäminen kuusikoissa kasvattaisi myös merkittävästi riskiä kirjanpainajatuhoille. Kirjanpainajatuhojen riski on muutoinkin kasvanut ilmaston lämpenemisen myötä Suomessa ja olemme jo nähneet laaja-alaisia tuhoja mm. Keski-Euroopassa ja Etelä-Ruotsissa. Lisääntyneiden tuhojen myötä metsien kykyä sitoa hiiltä ilmakehästä heikkenisi. Lisäksi menetettäisiin jalostukseen saatavaa puuraaka-ainetta, ja tällöin vähenisivät myös mahdollisuudet korvata fossiilisia tuotteita sekä Suomeen puunjalostuksesta saatavat työllisyys- ja taloushyödyt.

On keskeistä, että joustomekanismiin hyväksyttävien ilmastotoimien kriteerit ovat selkeät ja tiedepohjaiset. Esimerkiksi lannoitukseen perustuvien ilmastotoimien kriteerien tulisi sallia hakkuut biotalouden tuotteiksi korvaamaan fossiilisia tarkoituksenmukaisen ajanjakson jälkeen. Myös todentajiksi kelpuutettavien tahojen osaamisen taso on varmistettava.

Itsessään esimerkiksi metsitys ja metsälannoitus ovat kannatettavia ilmastotoimenpiteitä, mutta kansainvälinen tiedeyhteisö on enenevästi nostanut esiin, että ne tulisi pitää erillään pysyvistä fossiilista päästöjen kompensoinnista.¹

Ilmastopolitiikan tavoitteena tulee olla ennen kaikkea fossiilisten päästöjen vähentäminen

Metsäteollisuus ry sekä Metsä Group vastustivat jakeluvuorituksen joustomekanismia, sillä on riskinä että sen viitoittamana avautuu laajemminkin portti fossiilisten päästöjen kompensoinnille maankäyttösektorin nieluilla. Fossiilisten päästöjen kompensointi maankäyttösektorin toimilla saattaa vaikuttaa viherpesulta samaan tapaan kuin on käynyt hiilimarkkinoilla epämääräisiä ilmastoyksiköitä käytettäessä.

Ilmakehään päästetyt fossiiliset päästöt ovat luonteeltaan lähes ikuisia. Maankäyttösektorin nielut ovat puolestaan luonteeltaan väliaikaisia ja epävarmoiksi tiedettyjä. Tästä ajankohtaisena esimerkkinä on se, että Suomen hiilineutraalisuustavoitetta asetettaessa, kun ilmastolaki astui voimaan 2022 heinäkuussa, kuviteltiin vuoden 2019 metsämaan nielun olevan noin -23 MtCO₂. Uusimman Luonnonvarakeskuksen kasvihuonekaasuinventaarion mukaan kyseisen vuoden nielu olikin vain noin -6 MtCO₂. Suomesta hävisi siis taannehtivasti inventaarioerona metsänieluja noin 17 MtCO₂, vaikka metsässä ei taannehtivasti tapahtunut mitään.

Euroopan unionissa voimassa oleva LULUCF-asetus (2018/841) toteaa, että ”Koska LULUCF-sektorin poistumat voivat hävitä, niitä olisi kohdeltava unionin ilmastopolitiikan puitteissa erillisenä pilarina”. Myös tällä viitataan siihen, että nielut eivät ole luonteeltaan pysyviä eikä niitä siten pidä kytkeä yhteen fossiilisten päästöjen vähentämisen kanssa.

Jos joustomekanismit kaikesta huolimatta etenevät käytäntöön, on varmistettava, että ne eivät rajoita puunkäyttöä eivätkä myöskään aiheuta hakkuiden ja metsäteollisuustuotannon siirtymistä Suomen ulkopuolelle.

Ilkka Hämälä

Pääjohtaja

Metsä Group

1 Allen, M.R., Frame, D.J., Friedlingstein, P. et al. Geological Net Zero and the need for disaggregated accounting for carbon sinks. Nature (2024). <https://doi.org/10.1038/s41586-024-08326-8> Dooley, K., Christiansen, K.L., Lund, J.F. et al. Over-reliance on land for carbon dioxide removal in net-zero climate pledges. Nat Commun 15, 9118 (2024). <https://doi.org/10.1038/s41467-024-53466-0>

Huhtamaa Eevi

Metsä Group - Metsä Group, Ricardo Cavadas Kaipainen